

maatte befales og tilskrives, og hvis Borgerstanden nødvendigt haver at andrage, at de frie, uden nogen Opschuff eller Forhindring maatte med deres Supplication søge Hs. Kongelige Majestæt, som af gammel Tid brugelig haver været.“ Det, som de altsaa først og fremmest ønskede den Gang, var at maatte gaa direkte til Kongelige Majestæt med deres Supplicationer, og at Kongelig Majestæt skulde med sine Ordre henvende sig direkte til Byernes Øvrighed. Den Gang kunde det imidlertid ikke tilstaas. Efter 5 Aars Forløb faldt der Svar. Ogsaa i den Tid kendte man altsaa til, at det kunde tage Tid, før der kom Svar paa Spørgsmaal til Ministeriet. Resolutionen kom først den 14de Juni 1653 og var fuldstændig afslaaende: „Da Borgerne selv lettelig kunne betænke, at vi ikke kunne lade os foreskrive, til hvem vi vore Breve skulle lade udgaa, enten til Lensmanden eller Borgmester og Raad.“ Den Gang fik Købstæderne, altsaa 1653, et rent og skært Afslag; men nu, efter at de i 1660 havde gjort sig særlig fortjente til kongelig Naade, Bevaagenhed og Mildhed, fik de denne Tilladelse som et af deres Privilegier. Det er derfor sørgeligt, at netop dette Privilegium i Tidens Løb ganske sporløst er forsvundet, der er ikke nu Tale om, at Ministeriets Skrivelser gaa direkte til Byraadet, de gaa til Amtskontoret for der at blive afskrevne og saa gaar Afskriften videre til Byraadet eller omvendt til Ministeriet. Tilbage er imidlertid af Privilegierne fra 1661 altsaa dette, at Kongen selv beskikker Byen en Borgmester; formodentlig have Byerne den Gang glædet sig meget over denne kongelige Gunstbevisning og været taknemmelige derfor. Det er imidlertid nu næsten 240 Aar siden Byerne fik denne Betaling for Borgerstandens Stilling i 1660. Man taler om evig Taknemmelighed og den eksisterer maaske, men evig Afbetaling af en Gæld er dog ukendt. Den maa være betalt nu. Der er gaaet 50 Aar, efter at Enevælden blev skrinlagt, og i de 50 Aar har der været lovet Købstæderne kommunalt Selvstyrelse, der har været lovet Kommunerne Ret til selvstændig under Statens Tilsyn, at styre deres Anliggender, og det kunde derfor sikkert nu være paa Tide — og det kunde være passende nu netop i 50 Aars Jubilæumsåret for Grundlovens Givelse — om vi ophævede dette gamle Privilegium fra 1661 og gik over til den Ordning, som dette Lovforslag tilsigter, at Købstæderne ikke faa Borgme-

steren sendt som en særlig Naadesbevisning og Gunst fra Regeringen, men at Byraadene selv vælge deres Formænd. Med disse Ord skal ogsaa jeg anbefale Forslaget til det høje Tings velvillige Behandling, idet jeg forbeholder mig under Sagens videre Gang at stille eller være med til at stille nogle Ændringsforslag, som jeg tror ere nødvendige.

N. Andersen: Det foreliggende Lovforslag har jo været til Behandling her Gang efter Gang i en lang Aarrække og har været undergivet en Række Behandlinger i Udvalg, hvor jeg tidligere i nogle Aar har været Medlem. Jeg ønsker derfor at gøre nogle Bemærkninger til Lovforslagets Behandling og navnlig til den ærede Ordfører for Forslagsstillerne. Jeg har tidligere i Samlingen 1895—96 som Udvalgsmedlem haft Lejlighed til at tage Stilling til denne Sag og til ogsaa i dette høje Ting at udtale mig om min Stilling til Lovforslaget i det hele. Jeg kan godt erkende nu ligesom da, at det kunde være hensigtsmæssigt og vistnok ønskeligt at komme til en anden Ordning af Formandsstillingen i Byraadene end den nuværende. Men jeg er ligesom den Gang fremdeles i Tvivl om, hvorvidt det, der opnaas ved at gaa den Vej, som Lovforslaget foreslaar, ikke i adskillige Retninger vil medføre langt større Ulemper end de, som nu ere til Stede. Den Gang da vi sad i Udvalg i den første Halvdel af 90erne og drøftede dette Forslag, stode vi saa godt som paa bar Bund; der var ingen, der havde nogen afgørende Udtalelse, ikke alene fra Købstæderne i Almindelighed, men saa godt som ikke fra nogen Købstad. Man vidste ikke den Gang, hvad Købstæderne ønskede. Nu, siger den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, er Forholdet blevet helt anderledes. Nu, siger den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, har Købstadsforeningen ved sit Møde i Sommer paa Frederiksberg udtalt et bestemt Ønske om at faa Lovforslaget gennemført og Sagen ordnet derhen, at Købstædernes Kommunalbestyrelser selv vælge deres Formand. Jeg er imidlertid ret uenig med den ærede Ordfører for Forslagsstillerne om den Konklusion, han der drager. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne skulde, tror jeg, hellere have sagt rent ud, hvad der staar i den omtalte Resolution. Han tør nemlig ikke forudsætte — det tør jeg i hvert Fald ikke — at ærede Medlemmer have gjort sig bekendt med det Andragende, der er indkommet fra Dansk Køb-